

LASTEN OSASTO

Lapsuuden muistoja

(Tämä muistelu on löydetty kastuneena eräästä kämpästä.)

Tänään tuntuu kaikki niin synkältä ja ikävältä, johtuu ehkä sateisesta ilmasta. Taivaanranta näyttää nyt niin sumuiselta ja synkältä. Ehkä se ikävoi kevätauringon nousua, joka loi si valoa ja virkeyttä tämän paljon kärsineen maailman iloksi.

Muistuu mieleeni kotini, lapsuusajani ja lapsuuden leikkikentät. Muistan, miten olimme iloisia ja onnellisia suuren puutteen ja kärsimyksen keskelläkin. Meitä lapsia oli kaikkiaan seitsemän — se on onneton lukumäärä — kolme oli kuollut vanhemmasta päästä, neljä oli elossa ja minä heistä vanhin. Isä ja äiti ahersivat taloudellisessa puutteessa ja ahdingossa, vaan siitä huolimatta olivat he onnellisia ja rakastivat toisiaan paljon ja lapsiaan he rakastivat niin äärettömän paljon...

Illoin kuin asetimme kaikkiin levolle ja kun hiljaisuus vallitsi kaikkialla, he mielenkiinnolla kertoivat toisilleen lapsistaan ja niiden päivillä tapahtuneista leikeistä. Välillä hyrskähtivät he yhteiseen onnelliseen nauruun, jota kuuntelimme, kun jotain kehoitettiin.

Vaan kohtalo oli ankara ja säällimätön heille, elvättä he kauan saaneet yhdessä vaalia pienokaisiaan. Tuoni riisti isän meiltä. Silloin olin yhdeksän vuoden vanha, nuorin oli kuuden viikon vanha.

En vielä ymmärtänyt isää oikein, kun olin niin nuori, vaan nyt ymmärrän rakastaa häntä isänä ja kunnioitan sankarina. Hän oli pohjaltaan rehellinen ja vapaa kaikista ennakkoluuloista. Hän ei uskonut sielun kuolematonmuuteen. Kuolinvuoteellaan, viimeisillä hetkillään, kieltäytyi hän vastaanottamasta papillista siunausta riippi-viinineen. Hän korotti päätään ja sanoi: se on viimeinen toivoni, että pidätte huolta lapsistani. Minä en tarvitse mitään. Elämä katoaa kuin puu, joka lahoaa elämän nesteeseen puutteessa. Sitten loi hän kirkkaan katseensa minuun ja sanoi: Sinä lapseni ehkä muistat isääsi, muut lapseni eivät ehkä muista isoksi tultuaan. Anna anteeksi, jos en ole sinua osannut oikein kasvattaa. Nyt, lapseni, isäsi lähtee viimeiselle matkalle.

Minut valtasi raju itkun puuska, että en voinut vastata mitään. Hetken perästä tönnäin ja menin isän vuoteen ääreen ja huusin: "Isä, isä, minä annan sinulle anteeksi!"

Isä ei vastannut enää.

Äiti oli polvillaan kehdon ääressä, pää painuenaan kehtoon, jossa makasi kuukauden vanha orpo. Äiti itki ja valtitti kuin pieni lapsi ja me kaikki yhdimme samaan valitukseen.

Isän kuolema teki suuren muutoksen meidän elämässä. Äiti joutui yksin huolehtimaan perheen eläntä. Niinpä minun huolekseni jäivät kotiaskareet ja pikku siskojen hoito. Naisen on mahdollon ansaita riittävä toimeentulo isolle perheelle. Jouduimme näkemään paljon nälkää ja vilua. Usein oli elämä aivan toivotonta. Leipäkin oli niin niukasti, että yhdellä leivällä koetimme

elää monta päivää. Minä pifrustelin leivän kuoreen eri osat, että kuinka paljon saamme kunakin päivänä syödä. Pienemmät siskoni eivät ymmärtäneet, vaan kiusasivat minua pyynnöllään: Anna minulle leipää! Olimme usein niin nälkäisiä, että emme voineet nukkua nälän ja puutteen ahdistaisissa.

Äiti meni kunnan esimiehen puheille pyytämään avustusta, mutta siellä vastattiin röyhkeästi, että emme rupea tälle antamaan rahallista avustusta. Voisitte tuhlata ja elää ilman ylellisesti kunnan varoilla. Onhan vanhin lapsistanne jo niin iso, että voi elättää itsensä. Ja lain mukaan kuuluu yksi lapsi vaimon elätettäväksi, kaksi voi kunta ottaa huostaansa köyhien huutokaupassa uudelta vuodelta. Talolliset huutavat heidät halvalla ja siten se tulee kunnallekin huokeammaksi.

Eivät he tunteneet sääliä eikä jaloitellisuutta meitä kohtaan. Äidille oli jo kaubeaa ajatuskin erota pienokaisistaan, joita hän rakasti niin paljon.

Eräänä kirkkana tammikuun aamuna, kun pakkanen paukutteli ukkaavana tupamme nurkissa, puki äiti parhaan pukunsa ylleen.

Me katselimme toisiamme kysyvin katsein ja kyselemme yhtäaikaan: mihin äiti menee noin kirkkovaatteissaan?

"Menen köyhien huutokauppaan" oli lyhyt vastaus. Samalla kaksi kyynehelmeä valui alas hänen poskipäätänsä. Nyt muistimme kaikki, mitä kunnanmiehet olivat äidille sanoneet apua pyytäessä.

Meitäkö myydään vasaran kanssa kuin elukoita?

Aloimme itkeä kaikki yhteen ääneen ja pyysimme, melkein rukollisella äidillä: huutakaa meidät vaikka kuinka halvalla. Äiti hyväillen silitti päätämme ja sanoi: "On tuhat kertaa kaunimpaa kuolla yhdessä nälkään, kun luopua teistä, jotka olette rakkaimmat omaa elämäni." — ?

Toverittaren pienille lukijoille

Rakkaat pikku lukijat!

Syksyn r. yrsky raivoaa juuri ulkona, tuuli repii lehtiä puista ja muistuttaa, että ihana kesä on pian mennyt. Minä, joka tälle kirjoltan tämän kirjeen, istun yksin ulkona talon pihalla ja ajattelen teitä, pienet ystäväni ympäri maailman. Näen teidät istumassa lämpimässä huoneessa. Teillä on lämpimät vaatteet, ehjät sukat ja kenkät, lämmintä ruokaa ja voita leipäne päällä. Ajatelkaahan, eikö tämä kaikki tunnu hyvältä vielä kun on isä ja äiti, jotka teitä pitävät hyvänä. Mutta maailma on suur. Kaukana Venäjällä on myös paljon pieniä tyttöjä ja poikia. Ja siellä on paljon kylmempi kuin täällä. Nuo kaikki pienet pojat ja tytöt ovat kaikki köyhälistö veljiänne ja siskojaanne. Heilläkin olisi hyvä olla, parempi vielä kun täällä, sillä heidän maassaan on kaikki kuten heidän isänsä ja äitinsä tahtovat, ei siellä ole kuningasta tai keisaria, joka yksin määrää kaikki, mutta heiltä puuttuu kaikkea sitä hyvää mitä te nyt saatte lämpimässä huoneessanne.

Sota hävitti kaiken. Sota on suu-

rin rikos ja ne määrää kuningas ja keisari. Maailmassa on sodittu ja hävitetty monta vuotta. Työkalut, rautatiet y. m. on rikottu ja nyt, kun Venäjältä kansa poisti keisarin, ei toisetkaan rikkaat lähetä sinne apuaan. Siellä tuli lisäksi katovuosi, aurinko poltti kasvullisuuden ja elukat nääntyvät myös heinän puutteessa. Teidän pienet siskonne ja veljenne ovat siellä nälkäisiä ja sairaita. Tuulee niin helposti sairaaksi, kun ei ole ruokaa. Olettehan te, pikku ystäväni nähneet keväällä kuinka talvi ja kesä taistelevat keskenään, ennenkuin kesä tulee. Mutta kesä voittaa vihdoinkin. Tällaista taistelua on Venäjän pikku lasten vanhemmat saaneet taistella jo monta vuotta. He odottavat sellaista kesää, jossa jokainen saa nauttia onnea, jolloin kaikilla on ruokaa, lämmintä, kirjoja, lääkkeitä ja kaikkea mitä me tarvitsemme. Sellaista kesää odottavat juuri nuo Venäjän pienet kesän odottajat, mutta rikkaat ihmiset, ympäri maailman ovat julmia. He taistelevat sellaista kesää vastaan aivan kuin tikeri, joka ei anna osastaan toiselle. He kieltäytyvät myymästä työkaluja, lääkkeitä ja koneita Venäjälle, kaikkea jonka sota hävitti.

He — rikkaat ihmiset — kiehuvat vihasta, kun Venäjällä ei ole kuningatsta tai keisaria. He tietävät, että heidän rikas elämänsä katoaa keisarien hävityttyä. Ja että köyhät saavat määrätä, silloin oman elämänsä ja työnsä. Joskus tällaista kesän ja talven taistelua kestää kauvan aikaa. Niinkuin Suomessakin juuri. Siellä istuu parillaan vankilan pimeiden mureiden sisällä monta hyvää äitiä ja isää, monta hyvää opettajaa. Minäkin tunnen yhden opettajan joka on opettanut tuollaisesta kauniista kesän tulosta pienille lapsille, mutta rikkaat panivat hänet vankilaan, ja nyt hän istuu ja ajattelee kaikkia teitä siellä. Pienet lukijani! Eräs äiti kirjoitti minulle, että jos voisit lähettää yhden dollarin edes hänelle, että hän saisi vähän voita leipänsä päälle.

Niin monet hyvät ihmiset saavat kitua vankilassa, kuten täälläkin tuo vanhr hyvä Eugene Debs. Ja nyt te rakkaat pienet ystäväni, tiedättekö, mitä olisi tehtävä? — Oisi ensimmäiseksi autettava noita pieniä, nälkäisiä, sairaita Venäjän siskoja ja veljiä. Me aikahmiset koitamme auttaa heitä myös. Nyt, kun teille alkaa taas sunnuntai ja ihannelitto koulut, ottakaapa niissä keskusteltavaksi, mitä voitte tehdä hädässä olevien Venäjän ja Karjalan lasten hyväksi. Jos laitate lasten iltamita, josta tulot lähettätte pienille kesän odottajille, tai lupaatte äidille ja isälle, etette osta cändejä, vaan annatte nuo rahat Venäjän lasten leipään, kirjoihin ja lääkkeisiin. Ajatelkaahan, miten kaunistais teidän työnne siten olisi! Teillä on paljon voimaa, vaikka olette pieniä. Jos vaan tahdotte. Voitte pitää lasten kokouksia, jossa vaaditte ettei Venäjää vastaan saa hyökätä.

Te ette usko, miten Venäjän pikku ystäväne tulisivat iloisiksi teidän toimistanne ja aina muistaisivat teidän apuunne. Toimikaa niin, että täälläkin kerran vapaudutaan rikkaitten vallasta ja että meille kaikille siten koittaa pitkä onnellinen kesä.

Nyt lopetan kirjeeni ja toivon, että heti ryhdytte työhön Neuvosto-Venäjän kurjuuden poistamiseksi.

Sitä toivoo Rauha-äiti.

Hyvästi! Hyvästi!

"A" ja "O"

Ilalla myöhään kun valot ovat pienet, kun luontokin hiljaa hupahtaa minä kuuntelin, mistä ne harpun kielet,

niin hellän hellästi soinnahtaa.

Ja kyynele täytti silmäni silloin, valot säkeniä yöhön loivat — niin muistin armaan äitini illoin, kun ne harpun sävelet soivat.

Oi, kiitos äiti, kun lemmit lastasi, ja elämän kun annoit mulle... Sun rakkautes tulipuna kukkaa kannoit — siitä kannan kiitosta sulle.

Ilman sinua, mitä koti voi olla — niin kolkko, kylmä ja pimeä — Sinun rakkautesi kaikki kaunistaa — siksi kuiskallen äidin nimeä...

H. Rajala.

Nuoriso avusta Venäjää

Kirj. Rauha Granholm.

Vuosisatain vääräys sorti sukumeidän.

Älä sortajia kysy — He oli keittä — On voimakkaampi ollut vallassa ain'. Ja raha sekä kullannahti hajlunut vain.

Nyt aika olojen on muuttua.

On aika nuorison suuttua Jo vanhaan, mätään järjestelmään, Ja uuden luontin jo puuttua.

On miljoonain tähden siihen nuorilla syytä. Sä katso vanhusta raihaista, joka leipää pyytää.

Sä katso veljeäs nuorta, joka jalatonna ryömi, Ja siskoas, mi yhteiskunnan saastassa pyöri.

Ja pienoinen piltti, kun maailmaan syntyy, On rikkaalle ruumiinsa jo kehossa myyty.

Oi äiti, kärsien kestätkö tuota? Sä sodan ruokaa synnytit jo kylhin monta vuotta.

Sis taistoon käy nuoriso, riennä yhteisvoimin.

Se näytä avustuksin, innostunein toimin.

Tukemahan heti ryhdy ensin Idän kansan.

Se kostosi on jalo työ — lyö porvareille ansan.

JUHLASSA

(Omistettu Mänttän työv. yhd. kirjastolle 10 v. juhlissa.)

Sama, samako oisi se jälleen taas — Samat tuskat ja kärsimys hetket. Yhä vyöryisi vahingot villinä vaan Samat oisiko syysyön retket — ?

Neko kiusaisi vereen viimeiseen — Nuo entisaikojen melkeet — Vain murskaten vaivojen rinteisiin, Yhä kuuluisi kahleiden helkkeet.

Ne poistaisi toivon tarmokkaan, Alas löisi, mitä pystyhyyn luomme! Ne ilkkuen haastaisi kaadostaan, Jos nille sen vallan suomme.

• Vaan ei! Me tahdomme taistella — eteenpäin!

Kohti tulevaisuuden kirkasta päivää, Me avuomme tietämme selkeeksi näin, Vain käyttäen tiedon säilää! —

— Ja silloin jälleen me juhlimaan — Työn, hedon kestävää juhlaa. Tositoinnan aatteet me muistetaan Ja luomme onnemme puhtaan.

Sara Hill.